

ΕΝΟΤΗΤΑ 4

Πώς προφέρω και γράφω λέξεις και φράσεις;

4.1 Λέξεις, συλλαβές, συλλαβισμός

Λέξεις και συλλαβές

Όταν γράφουμε, συνδυάζουμε τα διάφορα γράμματα μεταξύ τους, ώστε να σχηματίσουμε συλλαβές, και στη συνέχεια με αυτές συνθέτουμε **λέξεις**.

Τις λέξεις τις γράφουμε χωριστά τη μια από την άλλη.

Θα φάμε καμιά φορά ή δε θα φάμε καθόλου σήμερα;

Τι να θυμάμαι όταν γράφω

Γράφω με μια λέξη:

- τις λέξεις *υπόψη, προπάντων, εξάλλου, εξαιτίας, επιτέλους, οπωσδήποτε, ωστόσο, επικεφαλής, καλησπέρα.*
- τα αριθμητικά από το *δεκατρία* ως το *δεκαεννέα*.
- μερικές αντωνυμίες (*καθετί, οποιοσδήποτε, καθεμιά*).
- την πρόθεση **σε** με τη γενική και την αιτιατική του άρθρου (σε+του = *στου*, σε+την = *στην*).

Οι λέξεις αποτελούνται από **συλλαβές**. Καθεμιά από τις τρεις τελευταίες συλλαβές της λέξης έχει το δικό της όνομα.

	Προπαραλήγουσα	Παραλήγουσα	Λήγουσα
τα	χυ	δρό	μος

Ανάλογα με τον αριθμό συλλαβών, οι λέξεις μπορεί να είναι:

μονοσύλλαβες	και, να, γη, το, φως	(μια συλλαβή)
δισύλλαβες	έ-λα, κά-τω, πά-με	(δύο συλλαβές)
τρिसύλλαβες	έ-κα-να, δέ-μα-τα	(τρεις συλλαβές)
πολυσύλλαβες	πο-δο-σφαι-ρι-στής	(περισσότερες από τρεις συλλαβές)

Συλλαβισμός

Σήμερα κουράστηκα πολύ. Η τάξη μας καθάρισε τέσσερα χιλιόμετρα παραλία. Πήραμε μαζί μας πλαστικά γάντια και σακούλες. Δεν μπορείς να φανταστείς πόσα σκουπίδια αφήνουν πίσω τους οι άνθρωποι! Και τι δε μαζέψαμε: πλαστικές σακούλες, χαρτιά, κάθε λογής κουτιά και μπουκάλια, καρπουζόφλουδες, σπασμένες καρέκλες. Μέχρι και μερικές πεταμένες σφυρίχτρες βρήκαμε!

Πώς μπορώ να κόψω μια λέξη στο τέλος μιας γραμμής όταν δε χωράει να τη γράψω ολόκληρη;

Ακολουθώντας τους κανόνες συλλαβισμού.

ΚΑΝΟΝΑΣ 1

Ένα σύμφωνο ανάμεσα σε δύο φωνήεντα συλλαβίζεται με το δεύτερο φωνήεν.
Π.χ. έ-χω

ΚΑΝΟΝΑΣ 2

Τα δίψηφα φωνήεντα, οι δίφθογγοι και οι συνδυασμοί *αυ* και *ευ* δε χωρίζονται.
Π.χ. ου-ρα-νός, γάι-δα-ρος, ναύ-της

ΚΑΝΟΝΑΣ 3

Δύο σύμφωνα ανάμεσα σε δύο φωνήεντα συλλαβίζονται με το δεύτερο φωνήεν μόνο όταν αρχίζει από αυτά ελληνική λέξη.
Π.χ. α-τμός (τμ → τμήμα)

Διαφορετικά χωρίζονται: το πρώτο πάει με το φωνήεν που προηγείται και το δεύτερο με το φωνήεν που ακολουθεί.
Π.χ. έρ-χομαι

ΚΑΝΟΝΑΣ 4

Τρία ή περισσότερα σύμφωνα ανάμεσα σε δύο φωνήεντα συλλαβίζονται με το ακόλουθο φωνήεν μόνο όταν αρχίζει ελληνική λέξη με τουλάχιστον τα δύο πρώτα από αυτά.
Π.χ. α-στράφτω (στ → στέγη), σφυρί-χτρα (χτ → χτίζω)

Μιλώ και γράφω - Φθόγγοι, γράμματα και συλλαβές

Διαφορετικά χωρίζονται: το πρώτο πάει με το φωνήεν που προηγείται και τα υπόλοιπα με το φωνήεν που ακολουθεί.

Π.χ. άν-θρωπος

ΚΑΝΟΝΑΣ 5

Τα όμοια σύμφωνα χωρίζονται, δηλαδή το πρώτο πάει με το φωνήεν που προηγείται και το δεύτερο με το φωνήεν που ακολουθεί.

Π.χ. φεγ-γάρι, σύν-νεφο